

1. Gevraagd besluit

- Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2026 en de jaarstukken 2024 van de Gemeenschappelijke regeling Slibverwerking 2009;
- In te stemmen met het collegebesluit om geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 van de Gemeenschappelijke regeling Slibverwerking 2009.

2. Probleemstelling – context

Op 26 maart 2025 heeft waterschap Hollandse Delta (WSHD) de jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van de Gemeenschappelijke regeling Slibverwerking 2009 (GR Slib) ontvangen. In de brief is aangegeven dat een eventuele zienswijze tot 22 mei 2025 kan worden ingediend. Het waterschap wordt tevens verzocht de ontwerpbegroting ter inzage te leggen en in zijn begroting rekening te houden met de gepresenteerde cijfers.

Sinds de waterschappen AGV, ZZL, en HHNK in 2021 zijn toegetreden als aandeelhouder B van HVC, nemen acht waterschappen deel in de GR Slib. Voor de verwerking van het slib van de nieuwe waterschappen is in Alkmaar een slibdrooginstallatie (SDI) in aanbouw.

3. Beoogd effect en argumenten

Beoogd effect

De begroting van de GR Slib wordt ter beoordeling aan de VV aangeboden. In de begroting wordt aangegeven wat de GR Slib in 2026 wil bereiken, wat zij daarvoor gaat doen en wat dat gaat kosten. Op de begroting kan de VV een zienswijze indienen.

Het effect van deze procedure is dat het waterschap rekening kan houden met het gevraagde budget in zijn eigen begroting en dat het algemeen bestuur van de GR Slib op xx juli een definitieve begroting kan vaststellen na kennisname van alle ingebrachte zienswijzen.

Argumenten

Begroting 2026

Jaarlijks wordt een begroting door de GR Slib opgesteld, welke wordt voorgelegd aan de deelnemende waterschappen. De begroting is gebaseerd op de Kadernota 2026 die op 19 februari van dit jaar door de VV is behandeld.

In de bijlage treft u de ontwerpbegroting 2026 aan. De exploitatiebegroting bevat een tweetal onderdelen:

1. Garantstellingsprovisie

De waterschappen staan garant voor de leningen voor de Slibverbrandingsinstallatie in Dordrecht en de Slibdrooginstallatie in Alkmaar ter hoogte van € 115,5 miljoen op 1 januari 2026. HVC keert elk jaar een provisie uit aan de GR Slib ter grootte van 1% van deze gegarandeerde leningen. Dit is een vergoeding voor de lagere rente waar HVC van profiteert omdat de waterschappen garant staan voor de leningen. De garantstellingsprovisie wordt vanuit de GR Slib vervolgens uitbetaald aan de individuele deelnemers naar rato van de aandelenverhouding.

2. Secretariaat

Het secretariaat van de Gemeenschappelijke Regeling wordt tot eind 2025 vervuld door de heer Jan van Oorscot, voormalig werknemer van Waterschap Zuiderzeeland. Voor het vervolg wordt gezocht naar een nieuwe secretaris vanuit een van de waterschappen. De kosten die hiervoor worden gemaakt, worden binnen de GR Slib verantwoord. In de begroting is een raming van de kosten opgenomen. Elk waterschap betaalt een achtste deel van de totale kosten.

Gezien de inhoud geeft de ontwerpbegroting geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze.

Jaarrekening 2024

De jaarrekening 2024 is, na goedkeuring door de accountant, door het Algemeen Bestuur van de GR Slib vastgesteld.

Ontwikkelingen 2024

Na de landelijke slibcrisis in 2019 is er veel veranderd in de landelijke slibverwerking en is de GR hierin meegegroeid. Door de toetreding van drie nieuwe waterschappen is een nieuwe dynamiek ontstaan binnen de GR. Gezamenlijk is de strategie voor de komende jaren bepaald. Niet alleen de benodigde investering in een nieuwe slibdroger in Alkmaar, maar ook de toekomst van de slibeindverwerking in Dordrecht beheerst de agenda. Daarbij zijn klimaatneutraliteit en circulariteit (terugwinning van fosfaat en andere grondstoffen) belangrijke criteria voor de doorontwikkeling. De GR heeft zich in deze dynamiek gepositioneerd met een actief aandeelhouderschap, heeft de nieuwe leden op één lijn gebracht en zorgt voor een goede interactie tussen innovaties binnen zuiverings- en slib-eindverwerkingsprocessen. Binnen het krachtenveld heeft de GR in HVC een goede partner, maar opereert de GR wel degelijk autonoom.

Wijziging wet gemeenschappelijke regelingen

Op 1 juli 2022 is de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) van kracht geworden. Deze wet heeft als doel de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van de algemene besturen van waterschappen te versterken. Op 29 november 2023 heeft het AB het ontwerp-wijzigingsvoorstel vastgesteld en verstuurd naar de waterschappen voor zienswijzen. Naar aanleiding van de ontvangen zienswijzen heeft het AB op 24 april 2024 de ontwerp-regeling op een paar beleidsarme onderdelen aangepast en vastgesteld. Vervolgens is de toestemmings- en instemmingsprocedure doorlopen. Alle waterschappen hebben ingestemd met de gewijzigde regeling. Het AB heeft op 26 juni 2024 de regeling definitief vastgesteld, zodat voldaan kon worden aan de uiterlijke vaststellingsdatum van 1 juli 2024.

In 2024 is de bouw voortgezet van de slibdrooginstallatie in Alkmaar. Deze zal eind 2025 worden opgeleverd. Bij HVC in Dordrecht heeft in 2024 een pilotonderzoek plaatsgevonden naar de terugwinning van fosfaat uit de as van de slibverbranding met het Rubiphos proces. Bij SCW in Alkmaar werd in 2024 in opdracht van de GR Slib waterschappen onderzoek gedaan naar het superkritisch vergassen van zuiveringsslib. Dit onderzoek zal in 2025 worden afgerond.

4. Kernboodschap

Op 26 maart 2024 heeft waterschap Hollandse Delta (WSHD) de jaarstukken 2024 en ontwerp-begroting 2026 van de Gemeenschappelijke regeling Slibverwerking 2009 (GR Slib) ontvangen. In de begroting wordt aangegeven wat de GR Slib in 2026 wil bereiken, wat zij daarvoor gaat doen en welk budget zij daarvoor nodig heeft. De inhoud van de begroting geeft voor het waterschap geen aanleiding tot het naar voren brengen van een zienswijze.

5. Regelgeving en beleid

De Verenigde Vergadering besluit over een zienswijze. De ontwerp-begroting dient door het dagelijks bestuur van de GR te worden toegezonden aan de deelnemers. De ontwerp-begroting

wordt door de deelnemers gepubliceerd en ter inzage gelegd. De deelnemers hebben vervolgens de gelegenheid hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren te brengen.

6. Historie – eerdere besluitvorming

Jaarlijks wordt aan de VV de jaarstukken, een Kadernota en een ontwerpbegroting van de GR Slib voorgelegd.

Op 23 maart 2022 heeft de VV tevens kennis genomen van de slibstrategie van de GR Slib.

Op 19 juni 2024 heeft de VV toestemming gegeven aan het wijzigen van de regelingstekst van de GR Slib.

Op 19 februari 2025 heeft de VV kennis genomen van de Kadernota 2026 van de GR Slib

7. Financiën

De financiële gevolgen per deelnemer rondom de garantstellingsprovisie 2026 en de vergoeding van de kosten van het secretariaat zijn uitgewerkt in de begroting.

Voor WSHD betekent dit voor 2026:

- Een bijdrage in de kosten voor het secretariaat (1/8 deel van de totale kosten), overeenkomstig een begroot bedrag van € 7.500,--;
- Ontvangst van de garantstellingsprovisie op basis van de aandelenverhouding binnen de GR Slib, overeenkomstig een bedrag van € 187.773,-- (1% van het totaal aan gegarandeerde leningen).

De genoemde posten worden verwerkt in de begroting van WSHD van 2026.

De toetreding van HHNK, AGV en Zuiderzeeland tot de GR eind 2024 heeft effect gehad op de omvang van de investeringen in slibverwerking door HVC en de daaraan verbonden gegarandeerde leningen. De garantstelling zal in 2027 nog iets stijgen, waarna door afschrijvingen weer een daling intreedt. De kosten van het secretariaat kunnen (trendmatig) licht stijgen, maar worden evenredig over meerdere deelnemers verdeeld, zodat de effecten hiervan beperkt blijven.

8. Duurzaamheid

Energie-credits

Vanwege het aandeelhouderschap in HVC krijgen de deelnemende waterschappen de credits van de door HVC ontwikkelde duurzame-energieprojecten naar rato toebedeeld. Deze credits dragen bij aan de energieneutraliteit van de waterschappen.

Fosfaatterugwinning

Alle acht deelnemende waterschappen hechten veel waarde aan de terugwinnen van fosfaat uit de verbrandingsas van het slib.

Door vertraging in de technologie-ontwikkeling is de verwachting dat na 2028 fosfaat volledig kan worden teruggewonnen uit de as van de slibverbranding. HCV heeft ingezet op realisatie op basis van het Rubiphos-proces. Naar verwachting zullen in 2026 proeven op demonstratieschaal plaatsvinden.

Naast deze route zijn er in 2024 contracten opgesteld om op termijn bijna 60% van de as te verwerken bij ICL in Amsterdam (Puraloop, gerecyclede fosfaadmeststof). De verwerking hiervan is in maart-2024 gestart. In 2026 wordt verwacht dat 33% van de as wordt ingezet voor het Puraloop-proces.

9. Alternatieven

Niet van toepassing

10. Organisatorische en personele consequenties / OR / GO

De GR wordt ondersteund door de werkgroep Ambtelijke ondersteuning GR (AOGR). WSHD heeft één deelnemer in deze werkgroep.

Daarnaast heeft WSHD één deelnemer in de werkgroep Planning en één in de werkgroep Innovatie van de GR Slib.

11. Risico- en beheersmaatregelen

De GR staat garant voor een aantal geldleningen ten behoeve van de slibverwerkingsactiviteiten die HVC heeft bij de Nederlandse Waterschapsbank. Per 31 december 2025 bedraagt de garantstelling € 115,5 miljoen voor de uitstaande geldleningen.

Door de verdere investeringen in o.a. de nieuwe slibdroger in Alkmaar stijgt de totale garantstelling voor de GR naar € 117,5 miljoen eind 2026. Daarna zal de garantstelling door afschrijvingen weer afnemen.

12. Communicatie (in- en extern)

De ontwerpbegroting zal ter inzage worden gelegd. Eventuele zienswijzen van burgers worden meegenomen in de communicatie naar de GR Slib.

13. Bekendmaking en vervolprocedure

De ontwerpbegroting wordt door de deelnemende waterschappen voor een ieder ter inzage gelegd en algemeen verkrijgbaar gesteld.

De algemene besturen van de deelnemende waterschappen kunnen bij het dagelijks bestuur van het gemeenschappelijk orgaan hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur van de GR voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur van de GR wordt aangeboden.

14. Bevoegd orgaan

De bevoegdheid om een zienswijze vast te stellen op een ontwerpbegroting ligt bij de Verenigde Vergadering.

15. Toelichting / kanttekeningen

De ontwerpbegroting dient door het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling te worden toegezonden aan de deelnemers. De deelnemers leggen de ontwerpbegroting vervolgens ter inzage en stellen deze algemeen verkrijgbaar. Dit houdt in dat burgers eveneens een zienswijze kunnen indienen. Na de zienswijze-procedure zal in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de GR Slib van 2 juli 2025 de begroting worden vastgesteld. Het dagelijks bestuur van de GR Slib zendt vervolgens binnen twee weken de begroting aan Gedeputeerde Staten.

16. Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief

2. Ontwerpbegroting 2026 GR Slib

3. Jaarstukken GR Slib 2024

